

En 1960, o 20% da humanidade, a máis rica, tiña trinta veces máis que o 20% máis pobre. En 1990, a diferenza era de sesenta veces. Desde entón, a diferenza segue aumentando: no ano 2000, a diferenza será de noventa veces.

Nos extremos dos extremos, entre os ricos riquísimos, que apareceron nas páxinas pornofinanceiras das revistas **Fortune** e **Forbes**, e os pobres pobrísimos, que aparecen nas rúas e nos campos, o abismo resulta moito máis fondo. Unha muller preñada corre cen veces máis risco de morte en África ca en Europa. O valor dos produtos para mascotas animais que se venden, cada ano, nos Estados Unidos, é catro veces maior que toda a produción de Etiopía. As vendas de só dous xigantes, **General Motors** e **Ford**, superan de longo o valor da produción de toda a África negra. Segundo o Programa das Nacións Unidas para o Desenvolvemento, *dez persoas, os dez opulentos máis opulentos do planeta, teñen unha riqueza equivalente ao valor da produción total de cincuenta países*, e catrocentos corenta e sete millónarios suman unha fortuna maior que o ingreso anual da metade da humanidade.

O responsable deste organismo das **Nacións Unidas**, James Gustave Speth, declarou en 1997 que, no último medio século, a cantidade de ricos duplicouse no mundo, pero a cantidade de pobres triplicouse, e mil seiscentos millóns de persoas están vivindo peor que hai quince anos.

Pouco antes, na asemblea do **Banco Mundial** e do **Fondo Monetario Internacional**, o presidente do Banco Mundial botara un caldeiro de auga fría sobre a concorrencia. En plena celebración da boa marcha do goberno do planeta, que ambos organismos exercen, James Wolfensohn advertiu: se as cousas seguen así, en trinta anos máis haberá cinco mil millóns de pobres no mundo, “e a desigualdade estourará, como unha bomba de relojería, na cara das próximas xeracións”. Entremetres, sen cobrar en dólares, nin en pesos, nin en especies sequera, unha man anónima propuña nun muro de Bos Aires: ¡Combata a fame e a pobreza! ¡Cómase un pobre!

Eduardo Galeano, *Patas arriba*, Siglo XXI, 1998

Lemos o texto con moita atención e interés as veces necesarias.

En 1960, o 20% da humanidade, a máis rica, tiña trinta veces máis que o 20% máis pobre. En 1990, a diferenza era de sesenta veces. Desde entón, a diferenza segue aumentando: no ano 2000, a diferenza será de noventa veces.

Nos extremos dos extremos, entre os ricos riquísimos, que apareceron nas páxinas pornofinanceiras das revistas **Fortune** e **Forbes**, e os pobres pobrísimos, que aparecen nas rúas e nos campos, o abismo resulta moito máis fondo. Unha muller preñada corre cen veces máis risco de morte en África ca en Europa. O valor dos produtos para mascotas animais que se venden, cada ano, nos Estados Unidos, é catro veces maior que toda a produción de Etiopía. As vendas de só dous xigantes, **General Motors** e **Ford**, superan de longo o valor da produción de toda a África negra. Segundo o Programa das Nacións Unidas para o Desenvolvemento, *dez persoas, os dez opulentos máis opulentos do planeta, teñen unha riqueza equivalente ao valor da produción total de cincuenta países,* e catrocentos corenta e sete millónarios suman unha fortuna maior que o ingreso anual da metade da humanidade.

O responsable deste organismo das **Nacións Unidas**, James Gustave Speth, declarou en 1997 que, no último medio século, a cantidade de ricos duplicouse no mundo, pero a cantidade de pobres triplicouse, e mil seiscentos millóns de persoas están vivindo peor que hai quince anos.

Pouco antes, na asemblea do **Banco Mundial** e do **Fondo Monetario Internacional**, o presidente do Banco Mundial botara un caldeiro de auga fría sobre a concorrencia. En plena celebración da boa marcha do goberno do planeta, que ambos organismos exercen, James Wolfensohn advertiu: se as cousas seguen así, en trinta anos máis haberá cinco mil millóns de pobres no mundo. “e a desigualdade estourará, como unha bomba de relojería, na cara das próximas xeracións”. Entrementres, sen cobrar en dólares, nin en pesos, nin en especies sequera, unha man anónima propuña nun muro de Bos Aires: ¡Combata a fame e a pobreza! ¡Cómase un pobre!

Eduardo Galeano, *Patas arriba*, Siglo XXI, 1998

Lemos o texto con moita atención e interés as veces necesarias.

Subliñamos durante a segunda lectura as ideas relevantes.

En 1960, o 20% da humanidade, a máis rica, tiña trinta veces máis que o 20% máis pobre. En 1990, a diferenza era de sesenta veces. Desde entón, a diferenza segue aumentando: no ano 2000, a diferenza será de noventa veces.

Nos extremos dos extremos, entre os ricos riquísimos, que apareceron nas páxinas pornofinanceiras das revistas **Fortune** e **Forbes**, e os pobres pobrísimos, que aparecen nas rúas e nos campos, o abismo resulta moito máis fondo. Unha muller preñada corre cen veces máis risco de morte en África ca en Europa. O valor dos produtos para mascotas animais que se venden, cada ano, nos Estados Unidos, é catro veces maior que toda a produción de Etiopía. As vendas de só dous xigantes, **General Motors** e **Ford**, superan de longo o valor da produción de toda a África negra. Segundo o Programa das Nacións Unidas para o Desenvolvemento, *dez persoas, os dez opulentos máis opulentos do planeta, teñen unha riqueza equivalente ao valor da produción total de cincuenta países,* e catrocentos corenta e sete millionarios suman unha fortuna maior que o ingreso anual da metade da humanidade.

O responsable deste organismo das **Nacións Unidas**, James Gustave Speth, declarou en 1997 que, no último medio século, a cantidade de ricos duplicouse no mundo, pero a cantidade de pobres triplicouse, e mil seiscentos millóns de persoas están vivindo peor que hai quince anos.

Pouco antes, na asemblea do **Banco Mundial** e do **Fondo Monetario Internacional**, o presidente do Banco Mundial botara un caldeiro de auga fría sobre a concorrencia. En plena celebración da boa marcha do goberno do planeta, que ambos organismos exercen, James Wolfensohn advertiu: se as cousas seguen así, en trinta anos máis haberá cinco mil millóns de pobres no mundo. “e a desigualdade estourará, como unha bomba de relojería, na cara das próximas xeracións”. Entrementres, sen cobrar en dólares, nin en pesos, nin en especies sequera, unha man anónima propuña nun muro de Bos Aires: ¡Combata a fame e a pobreza! ¡Cómase un pobre!

Eduardo Galeano, *Patas arriba*, Siglo XXI, 1998

Lemos o texto con moita atención e interés as veces necesarias.

Subliñamos durante a segunda lectura as ideas relevantes.

Procuraremos organizar e estruturar na nosa mente as nosas ideas antes de escribilas. Así sera máis doado de entender para quen o lea. Un primeiro paso para logralo é facer un RESUMO.

O subliñado do paso anterior pode ser de gran axuda para formarnos esa estrutura mental.

RESUMO

En 1960, o 20% da humanidade, a máis rica, tiña trinta veces máis que o 20% máis pobre. En 1990, a diferenza era de sesenta veces. Desde entón, a diferenza segue aumentando: no ano 2000, a diferenza será de noventa veces.

Nos extremos dos extremos, entre os ricos riquísimos, que apareceron nas páxinas pornofinanceiras das revistas **Fortune** e **Forbes**, e os pobres pobrísimos, que aparecen nas rúas e nos campos, o abismo resulta moito máis fondo. Unha muller preñada corre cen veces máis risco de morte en África ca en Europa. O valor dos produtos para mascotas animais que se venden, cada ano, nos Estados Unidos, é catro veces maior que toda a produción de Etiopía. As vendas de só dous xigantes, **General Motors** e **Ford**, superan de longo o valor da produción de toda a África negra. Segundo o Programa das Nacións Unidas para o Desenvolvemento, dez persoas, os dez opulentos máis opulentos do planeta, teñen unha riqueza equivalente ao valor da produción total de cincuenta países, e catrocentos corenta e sete millónarios suman unha fortuna maior que o ingreso anual da metade da humanidade.

O responsable deste organismo das **Nacións Unidas**, James Gustave Speth, declarou en 1997 que, no último medio século, a cantidade de ricos duplicouse no mundo, pero a cantidade de pobres triplicouse, e mil seiscentos millóns de persoas están vivindo peor que hai quince anos.

Pouco antes, na asemblea do **Banco Mundial** e do **Fondo Monetario Internacional**, o presidente do Banco Mundial botara un caldeiro de auga fría sobre a concorrencia. En plena celebración da boa marcha do goberno do planeta, que ambos organismos exercen, James Wolfensohn advertiu: se as cousas seguen así, en trinta anos máis haberá cinco mil millóns de pobres no mundo, “e a desigualdade estourará, como unha bomba de relojería, na cara das próximas xeracións”. Entrementres, sen cobrar en dólares, nin en pesos, nin en especies sequera, unha man anónima propuña nun muro de Bos Aires: ¡Combata a fame e a pobreza! ¡Cómase un pobre!

Eduardo Galeano, *Patas arriba*, Siglo XXI, 1998

O **RESUMO** debe ser en extensión proporcional ao texto orixinal pero nunca exceder de seis ou sete liñas.

Reparemos nas ideas subliñadas porque ao seren as principais debemos aludir ao común denominador delas no resumo.

En 1960, o 20% da humanidade, **a máis rica**, tiña trinta veces máis que o 20% máis pobre. En 1990, a diferenza era de sesenta veces. Desde entón, a diferenza segue aumentando: no ano 2000, a diferenza será de noventa veces.

Nos extremos dos extremos, entre os ricos riquísimos, que apareceron nas páxinas pornofinanceiras das revistas **Fortune** e **Forbes**, e os pobres pobrísimos, que aparecen nas rúas e nos campos, o abismo resulta moito máis fondo. Unha muller preñada corre cen veces máis risco de morte en África ca en Europa. O valor dos produtos para mascotas animais que se venden, cada ano, nos Estados Unidos, é catro veces maior que toda a produción de Etiopía. As vendas de só dous xigantes, **General Motors** e **Ford**, superan de longo o valor da produción de toda a África negra. Segundo o Programa das Nacións Unidas para o Desenvolvemento, *dez persoas, os dez opulentos máis opulentos do planeta, teñen unha riqueza equivalente ao valor da produción total de cincuenta países*, e catrocentos corenta e sete **millionarios suman unha fortuna maior que o ingreso anual da metade da humanidade**.

O responsable deste organismo das **Nacións Unidas**, James Gustave Speth, declarou en 1997 que, no último medio século, **a cantidade de ricos duplicouse no mundo, pero a cantidade de pobres triplicouse**, e mil seiscientos millóns de persoas están vivindo peor que hai quince anos.

Pouco antes, na asemblea do **Banco Mundial** e do **Fondo Monetario Internacional**, o presidente do Banco Mundial botara un caldeiro de auga fría sobre a concorrencia. En plena celebración da boa marcha do goberno do planeta, que ambos organismos exercen, James Wolfensohn advertiu: se as cousas seguen así, en trinta anos máis haberá cinco mil millóns de pobres no mundo, “e **a desigualdade estourará**, como unha bomba de relojería, na cara das próximas xeracións”. Entrementres, sen cobrar en dólares, nin en pesos, nin en especies sequera, unha man anónima propuña nun muro de Bos Aires: ¡Combata a fame e a pobreza! ¡Cómase un pobre!

Eduardo Galeano, *Patas arriba*, Siglo XXI, 1998

En **vermello** unha idea recorrente ao longo do texto: a desigualdade entre ricos e pobres aumentou durante a segunda metade do século XX.

Unha segunda idea consecuencia da primeira e incluída na conclusión do texto é que parece inevitábel o conflito social a causa da pobreza.

En 1960, o 20% da humanidade, **a máis rica**, tiña trinta veces máis que o 20% máis pobre. En 1990, a diferenza era de sesenta veces. Desde entón, a diferenza segue aumentando: no ano 2000, a diferenza será de noventa veces.

Nos extremos dos extremos, entre os ricos riquísimos, que apareceron nas páxinas pornofinanceiras das revistas **Fortune** e **Forbes**, e os pobres pobrísimos, que aparecen nas rúas e nos campos, o abismo resulta moito máis fondo. Unha muller preñada corre cen veces máis risco de morte en África ca en Europa. O valor dos produtos para mascotas animais que se venden, cada ano, nos Estados Unidos, é catro veces maior que toda a produción de Etiopía. As vendas de só dous xigantes, **General Motors** e **Ford**, superan de longo o valor da produción de toda a África negra. Segundo o Programa das Nacións Unidas para o Desenvolvemento, *dez persoas, os dez opulentos máis opulentos do planeta, teñen unha riqueza equivalente ao valor da produción total de cincuenta países*, e catrocentos corenta e sete **millionarios suman unha fortuna maior que o ingreso anual da metade da humanidade**.

O responsable deste organismo das **Nacións Unidas**, James Gustave Speth, declarou en 1997 que, no último medio século, **a cantidade de ricos duplicouse no mundo, pero a cantidade de pobres triplicouse**, e mil seiscientos millóns de persoas están vivindo peor que hai quince anos.

Pouco antes, na asemblea do **Banco Mundial** e do **Fondo Monetario Internacional**, o presidente do Banco Mundial botara un caldeiro de auga fría sobre a concorrencia. En plena celebración da boa marcha do goberno do planeta, que ambos organismos exercen, James Wolfensohn advertiu: se as cousas seguen así, en trinta anos máis haberá cinco mil millóns de pobres no mundo, “e **a desigualdade estourará**, como unha bomba de relojería, na cara das próximas xeracións”. Entrementres, sen cobrar en dólares, nin en pesos, nin en especies sequera, unha man anónima propuña nun muro de Bos Aires: ¡Combata a fame e a pobreza! ¡Cómase un pobre!

Eduardo Galeano, *Patatas arriba*, Siglo XXI, 1998

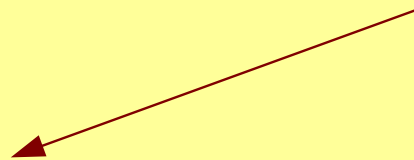
O resumo daquela podería ser:

Autoridades das Nacións Unidas denuncian que o aumento das desigualdades entre ricos e pobres pode causar graves conflitos sociais no futuro

Para organizar as nosas ideas sobre o texto ademais do resumo convén analizar previamente a súa **ESTRUTURA**.

Repasemos o que dixemos antes...

Procuraremos organizar e estruturar na nosa mente as nosas ideas antes de escribilas. Así sera máis doado de entender para quen o lea. Un primeiro paso para logralo é facer un **RESUMO**. Algo que nos piden no Comentario de Selectividade.

INTRODUCCIÓN

En 1960, o 20% da humanidade, a máis rica, tiña trinta veces máis que o 20% máis pobre. En 1990, a diferenza era de sesenta veces. Desde entón, a diferenza segue aumentando: no ano 2000, a diferenza será de noventa veces.

Nos extremos dos extremos, entre os ricos riquísimos, que apareceron nas páxinas pornofinanceiras das revistas **Fortune** e **Forbes**, e os pobres pobrísimos, que aparecen nas rúas e nos campos, o abismo resulta moito máis fondo. Unha muller preñada corre cen veces máis risco de morte en África ca en Europa. O valor dos produtos para mascotas animais que se venden, cada ano, nos Estados Unidos, é catro veces maior que toda a produción de Etiopía. As vendas de só dous xigantes, **General Motors** e **Ford**, superan de longo o valor da produción de toda a África negra. Segundo o Programa das Nacións Unidas para o Desenvolvemento, *dez persoas, os dez opulentos máis opulentos do planeta, teñen unha riqueza equivalente ao valor da produción total de cincuenta países*, e catrocentos corenta e sete millónarios suman unha fortuna maior que o ingreso anual da metade da humanidade.

O responsable deste organismo das **Nacións Unidas**, James Gustave Speth, declarou en 1997 que, no último medio século, a cantidade de ricos duplicouse no mundo, pero a cantidade de pobres triplicouse, e mil seiscentos millóns de persoas están vivindo peor que hai quince anos.

Pouco antes, na asemblea do **Banco Mundial** e do **Fondo Monetario Internacional**, o presidente do Banco Mundial botara un caldeiro de auga fría sobre a concorrencia. En plena celebración da boa marcha do goberno do planeta, que ambos organismos exercen, James Wolfensohn advertiu: se as cousas seguen así, en trinta anos máis haberá cinco mil millóns de pobres no mundo, “e a desigualdade estourará, como unha bomba de relojería, na cara das próximas xeracións”. Entrementes, sen cobrar en dólares, nin en pesos, nin en especies sequera, unha man anónima propuña nun muro de Bos Aires: ¡Combata a fame e a pobreza! ¡Cómase un pobre!

Eduardo Galeano, *Patas arriba*, Siglo XXI, 1998

Desde a primeira liña o autor fai referencia ao tema principal do texto: a desigualdade entre ricos e pobres; pero sen pretender xa dicilo todo no primeiro parágrafo.

En 1960, o 20% da humanidade, a máis rica, tiña trinta veces máis que o 20% máis pobre. En 1990, a diferenza era de sesenta veces. Desde entón, a diferenza segue aumentando: no ano 2000, a diferenza será de noventa veces.

INTRODUCCIÓN

Nos extremos dos extremos, **entre os ricos riquísimos**, que apareceron nas páxinas pornofinanceiras das revistas **Fortune** e **Forbes**, e **os pobres pobrísimos**, que aparecen nas rúas e nos campos, o abismo resulta moito máis fondo. Unha muller preñada corre cen veces máis risco de morte en África ca en Europa. O valor dos produtos para mascotas animais que se venden, cada ano, nos Estados Unidos, é catro veces maior que toda a produción de Etiopía. As vendas de só dous xigantes, **General Motors** e **Ford**, superan de longo o valor da produción de toda a África negra. Segundo o Programa das Nacións Unidas para o Desenvolvemento, *dez persoas, os dez opulentos máis opulentos do planeta, teñen unha riqueza equivalente ao valor da produción total de cincuenta países*, e catrocentos corenta e sete millónarios suman unha fortuna maior que o ingreso anual da metade da humanidade.

O responsable deste organismo das **Nacións Unidas**, James Gustave Speth, **declarou** en 1997 que, no último medio século, a cantidade de ricos duplicouse no mundo, pero a cantidade de pobres triplicouse, e mil seiscentos millóns de persoas están vivindo peor que hai quince anos.

DESENVOLVEMENTO

Os parágrafos serven para ordenar, estruturar, organizar o discurso.

Cada parágrafo adoita conter unha idea expresada xa no seu inicio...

Pouco antes, na asemblea do **Banco Mundial** e do **Fondo Monetario Internacional**, o presidente do Banco Mundial botara un caldeiro de auga fría sobre a concorrência. En plena celebración da boa marcha do goberno do planeta, que ambos organismos exercen, James Wolfensohn advertiu: se as cousas seguen así, en trinta anos máis haberá cinco mil millóns de pobres no mundo, “e a desigualdade estourará, como unha bomba de relojería, na cara das próximas xeracións”. Entrementres, sen cobrar en dólares, nin en pesos, nin en especies sequera, unha man anónima propuña nun muro de Bos Aires: ¡Combata a fame e a pobreza! ¡Cómase un pobre!

Eduardo Galeano, *Patatas arriba*, Siglo XXI, 1998

En 1960, o 20% da humanidade, a máis rica, tiña trinta veces máis que o 20% máis pobre. En 1990, a diferenza era de sesenta veces. Desde entón, a diferenza segue aumentando: no ano 2000, a diferenza será de noventa veces.

INTRODUCCIÓN

Nos extremos dos extremos, **entre os ricos riquísimos**, que apareceron nas páxinas pornofinanceiras das revistas **Fortune** e **Forbes**, e **os pobres pobrísimos**, que aparecen nas rúas e nos campos, o abismo resulta moito máis fondo. Unha muller preñada corre cen veces máis risco de morte en África ca en Europa. O valor dos produtos para mascotas animais que se venden, cada ano, nos Estados Unidos, é catro veces maior que toda a produción de Etiopía. As vendas de só dous xigantes, **General Motors** e **Ford**, superan de longo o valor da produción de toda a África negra. Segundo o Programa das Nacións Unidas para o Desenvolvemento, *dez persoas, os dez opulentos máis opulentos do planeta, teñen unha riqueza equivalente ao valor da produción total de cincuenta países*, e catrocentos corenta e sete millónarios suman unha fortuna maior que o ingreso anual da metade da humanidade.

O responsable deste organismo das **Nacións Unidas**, James Gustave Speth, declarou en 1997 que, no último medio século, *a cantidade de ricos duplicouse no mundo, pero a cantidade de pobres triplicouse*, e mil seiscentos millóns de persoas están vivindo peor que hai quince anos.

DESENVOLVEMENTO

Os parágrafos serven para ordenar, estruturar, organizar o discurso.

Cada parágrafo adoita conter unha idea expresada xa no seu inicio...

e a continuación se engaden os exemplos, feitos, evidencias, etc para argumentar a idea que é o tema do texto...

Pouco antes, na asemblea do **Banco Mundial** e do **Fondo Monetario Internacional**, o presidente do Banco Mundial botara un caldeiro de auga fría sobre a concorrencia. En plena celebración da boa marcha do goberno do planeta, que ambos organismos exercen, James Wolfensohn advertiu: se as cousas seguen así, en trinta anos máis haberá cinco mil millóns de pobres no mundo, “e a desigualdade estourará, como unha bomba de relojería, na cara das próximas xeracións”. Entrementres, sen cobrar en dólares, nin en pesos, nin en especies sequera, unha man anónima propuña nun muro de Bos Aires: ¡Combata a fame e a pobreza! ¡Cómase un pobre!

Eduardo Galeano, *Patatas arriba*, Siglo XXI, 1998

En 1960, o 20% da humanidade, a máis rica, tiña trinta veces máis que o 20% máis pobre. En 1990, a diferenza era de sesenta veces. Desde entón, a diferenza segue aumentando: no ano 2000, a diferenza será de noventa veces.

INTRODUCCIÓN

Nos extremos dos extremos, **entre os ricos riquísimos**, que apareceron nas páxinas pornofinanceiras das revistas **Fortune** e **Forbes**, e **os pobres pobrísimos**, que aparecen nas rúas e nos campos, o abismo resulta moito máis fondo. **Unha muller preñada corre cen veces máis risco de morte en África ca en Europa.** O valor dos produtos para mascotas animais que se venden, cada ano, nos Estados Unidos, é catro veces maior que toda a produción de Etiopía. As vendas de só dous xigantes, **General Motors** e **Ford**, superan de longo o valor da produción de toda a África negra. Segundo o Programa das Nacións Unidas para o Desenvolvemento, **dez persoas, os dez opulentos máis opulentos do planeta, teñen unha riqueza equivalente ao valor da produción total de cincuenta países, e catrocentos corenta e sete millónarios suman unha fortuna maior que o ingreso anual da metade da humanidade.**

O responsable deste organismo das **Nacións Unidas**, James Gustave Speth, declarou en 1997 que, no último medio século, **a cantidade de ricos duplicouse no mundo, pero a cantidade de pobres triplicouse, e mil seiscentos millóns de persoas están vivindo peor que hai quince anos.**

Pouco antes, na asemblea do **Banco Mundial** e do **Fondo Monetario Internacional**, o presidente do Banco Mundial botara un caldeiro de auga fría sobre a concorrencia. En plena celebración da boa marcha do goberno do planeta, que ambos organismos exercen, James Wolfensohn advertiu: se as cousas seguen así, en trinta anos máis haberá cinco mil millóns de pobres no mundo, “e a desigualdade estourará, como unha bomba de relojería, na cara das próximas xeracións”. Entrementres, sen cobrar en dólares, nin en pesos, nin en especies sequera, unha man anónima propuña nun muro de Bos Aires: ¡Combata a fame e a pobreza! ¡Cómase un pobre!

Eduardo Galeano, *Patatas arriba*, Siglo XXI, 1998

DESENVOLVEMENTO

Os parágrafos serven para ordenar, estruturar, organizar o discurso.

Cada parágrafo adoita conter unha idea expresada xa no seu inicio...

e a continuación se engaden os exemplos, feitos, evidencias, etc para argumentar a idea que é o tema do texto...

e por último unha oración que presente unha conclusión e que sirva de enlace co seguinte parágrafo en que analizaremos outra idea exposta no texto.

En 1960, o 20% da humanidade, a máis rica, tiña trinta veces máis que o 20% máis pobre. En 1990, a diferenza era de sesenta veces. Desde entón, a diferenza segue aumentando: no ano 2000, a diferenza será de noventa veces.

INTRODUCCIÓN

Nos extremos dos extremos, entre os ricos riquísimos, que apareceron nas páxinas pornofinanceiras das revistas **Fortune** e **Forbes**, e os pobres pobrísimos, que aparecen nas rúas e nos campos, o abismo resulta moito máis fondo. Unha muller preñada corre cen veces máis risco de morte en África ca en Europa. O valor dos produtos para mascotas animais que se venden, cada ano, nos Estados Unidos, é catro veces maior que toda a produción de Etiopía. As vendas de só dous gigantes, **General Motors** e **Ford**, superan de longo o valor da produción de toda a África negra. Segundo o Programa das Nacións Unidas para o Desenvolvemento, *dez persoas, os dez opulentos máis opulentos do planeta, teñen unha riqueza equivalente ao valor da produción total de cincuenta países*, e catrocentos corenta e sete millónarios suman unha fortuna maior que o ingreso anual da metade da humanidade.

DESENVOLVEMENTO

O responsable deste organismo das **Nacións Unidas**, James Gustave Speth, declarou en 1997 que, no último medio século, a cantidade de ricos duplicouse no mundo, pero a cantidade de pobres triplicouse, e mil seiscentos millóns de persoas están vivindo peor que hai quince anos.

CONCLUSIÓN

O parágrafo da conclusión segue a estrutura explicada antes pero coa diferenza de buscar **un final que provoque no lector a reflexión**. Máis tarde insistiremos na importancia que isto ten para influír na valoración do noso corrector

Pouco antes, na asemblea do **Banco Mundial** e do **Fondo Monetario Internacional**, o presidente do Banco Mundial botara un caldeiro de auga fría sobre a concorrencia. En plena celebración da boa marcha do goberno do planeta, que ambos organismos exercen, James Wolfensohn advertiu: se as cousas seguen así, en trinta anos máis haberá cinco mil millóns de pobres no mundo, “e a desigualdade estourará, como unha bomba de relojería, na cara das próximas xeracións”. Entrementres, sen cobrar en dólares, nin en pesos, nin en especies sequera, **unha man anónima propuña nun muro de Bos Aires: ¡Combata a fame e a pobreza! ¡Cómase un pobre!**

Esquema

Disposición por orde de importancia das ideas máis relevantes do texto. Recoméndase utilizar unha ordenación numérica tipo:

- 1.
- 1.1
- 1.2
- 2
- ...

En 1960, o 20% da humanidade, a máis rica, tiña trinta veces máis que o 20% máis pobre. En 1990, a diferenza era de sesenta veces. Desde entón, a diferenza segue aumentando; no ano 2000, a diferenza será de noventa veces.

1. A fenda aberta entre ricos e pobres aumenta

Nos extremos dos extremos, entre os ricos riquísimos, que apareceron nas páxinas pornofinanceiras das revistas **Fortune** e **Forbes**, e os pobres pobrísimos, que aparecen nas rúas e nos campos, o abismo resulta moito máis fondo. Unha muller preñada corre cen veces máis risco de morte en África ca en Europa. O valor dos produtos para mascotas animais que se venden, cada ano, nos Estados Unidos, é catro veces maior que toda a produción de Etiopía. As vendas de só dous xigantes, **General Motors** e **Ford**, superan de longo o valor da produción de toda a África negra. Segundo o Programa das Nacións Unidas para o Desenvolvemento, *dez persoas, os dez opulentos máis opulentos do planeta, teñen unha riqueza equivalente ao valor da produción total de cincuenta países*, e catrocentos corenta e sete millónarios suman unha fortuna maior que o ingreso anual da metade da humanidade.

O responsable deste organismo das **Nacións Unidas**, James Gustave Speth, declarou en 1997 que, no último medio século, a cantidade de ricos duplicouse no mundo, pero a cantidade de pobres triplicouse, e mil seiscentos millóns de persoas están vivindo peor que hai quince anos.

Pouco antes, na asemblea do **Banco Mundial** e do **Fondo Monetario Internacional**, o presidente do Banco Mundial botara un caldeiro de auga fría sobre a concorrencia. En plena celebración da boa marcha do goberno do planeta, que ambos organismos exercen, James Wolfensohn advertiu: se as cousas seguen así, en trinta anos máis haberá cinco mil millóns de pobres no mundo, “e a desigualdade estourará, como unha bomba de relojería, na cara das próximas xeracións”. Entrementres, sen cobrar en dólares, nin en pesos, nin en especies sequera, unha man anónima propuña nun muro de Bos Aires: ¡Combata a fame e a pobreza! ¡Cómase un pobre!

Eduardo Galeano, *Patas arriba*, Siglo XXI, 1998

En 1960, o 20% da humanidade, a máis rica, tiña trinta veces máis que o 20% máis pobre. En 1990, a diferenza era de sesenta veces. Desde entón, a diferenza segue aumentando; no ano 2000, a diferenza será de noventa veces.

Nos extremos dos extremos, entre os ricos riquísimos, que apareceron nas páxinas pornofinanceiras das revistas **Fortune** e **Forbes**, e os pobres pobrísimos, que aparecen nas rúas e nos campos, o abismo resulta moito máis fondo. Unha muller preñada corre cen veces máis risco de morte en África ca en Europa. O valor dos produtos para mascotas animais que se venden, cada ano, nos Estados Unidos, é catro veces maior que toda a produción de Etiopía. As vendas de só dous xigantes, **General Motors** e **Ford**, superan de longo o valor da produción de toda a África negra. Segundo o Programa das Nacións Unidas para o Desenvolvemento, *dez persoas, os dez opulentos máis opulentos do planeta, teñen unha riqueza equivalente ao valor da produción total de cincuenta países*, e catrocentos corenta e sete millónarios suman unha fortuna maior que o ingreso anual da metade da humanidade.

O responsable deste organismo das **Nacións Unidas**, James Gustave Speth, declarou en 1997 que, no último medio século, a cantidade de ricos duplicouse no mundo, pero a cantidade de pobres triplicouse, e mil seiscentos millóns de persoas están vivindo peor que hai quince anos.

Pouco antes, na asemblea do **Banco Mundial** e do **Fondo Monetario Internacional**, o presidente do Banco Mundial botara un caldeiro de auga fría sobre a concorrencia. En plena celebración da boa marcha do goberno do planeta, que ambos organismos exercen, James Wolfensohn advertiu: se as cousas seguen así, en trinta anos máis haberá cinco mil millóns de pobres no mundo, “e a desigualdade estourará, como unha bomba de relojería, na cara das próximas xeracións”. Entremetres, sen cobrar en dólares, nin en pesos, nin en especies sequera, unha man anónima propuña nun muro de Bos Aires: ¡Combata a fame e a pobreza! ¡Cómase un pobre!

Eduardo Galeano, *Patas arriba*, Siglo XXI, 1998

1. A fenda aberta entre ricos e pobres aumenta

1.1- 447 persoas teñen tanto diñeiro coma a metade da Humanidade xunta.
1.2- O gastado por EEUU en mascotas supera o PIB de Etiopía

1.3 No século da riqueza a calidade de vida empeorou para 1.600.000 de persoas

En 1960, o 20% da humanidade, a máis rica, tiña trinta veces máis que o 20% máis pobre. En 1990, a diferenza era de sesenta veces. Desde entón, a diferenza segue aumentando; no ano 2000, a diferenza será de noventa veces.

Nos extremos dos extremos, entre os ricos riquísimos, que apareceron nas páxinas pornofinanceiras das revistas **Fortune** e **Forbes**, e os pobres pobrísimos, que aparecen nas rúas e nos campos, o abismo resulta moito máis fondo. Unha muller preñada corre cen veces máis risco de morte en África ca en Europa. O valor dos produtos para mascotas animais que se venden, cada ano, nos Estados Unidos, é catro veces maior que toda a produción de Etiopía. As vendas de só dous xigantes, **General Motors** e **Ford**, superan de longo o valor da produción de toda a África negra. Segundo o Programa das Nacións Unidas para o Desenvolvemento, *dez persoas, os dez opulentos máis opulentos do planeta, teñen unha riqueza equivalente ao valor da produción total de cincuenta países*, e catrocentos corenta e sete millónarios suman unha fortuna maior que o ingreso anual da metade da humanidade.

O responsable deste organismo das **Nacións Unidas**, James Gustave Speth, declarou en 1997 que, no último medio século, a cantidade de ricos duplicouse no mundo, pero a cantidade de pobres triplicouse, e mil seiscentos millóns de persoas están vivindo peor que hai quince anos.

Pouco antes, na asemblea do **Banco Mundial** e do **Fondo Monetario Internacional**, o presidente do Banco Mundial botara un caldeiro de auga fría sobre a concorrencia. En plena celebración da boa marcha do goberno do planeta, que ambos organismos exercen, James Wolfensohn advertiu: se as cousas seguen así, en trinta anos máis haberá cinco mil millóns de pobres no mundo, “e a desigualdade estourará, como unha bomba de relojería, na cara das próximas xeracións”. Entrementres, sen cobrar en dólares, nin en pesos, nin en especies sequera, unha man anónima propuña nun muro de Bos Aires: ¡Combata a fame e a pobreza! ¡Cómase un pobre!

Eduardo Galeano, *Patas arriba*, Siglo XXI, 1998

1. A fenda aberta entre ricos e pobres aumenta

1.1 447 persoas teñen tanto diñeiro coma a metade da Humanidade xunta.

1.2 O gastado por EEUU o en mascotas supera o PIB de Etiopía

1.3 No século da riqueza a calidade de vida empeorou para 1.600.000 de persoas

2. Esta desigualdade provocará conflitos sociais no futuro

O comentario crítico

O autor do texto afirma que a desigualdade entre ricos e pobres non deixou de aumentar desde a década de 1960 e que no futuro pode ser causa de conflito social.

As cifras aportadas por Eduardo Galeano que constatan a fenda aberta entre ricos e pobres son moi elocuentes. É especialmente moi oportuno que empece desde 1960 a súa estatística da desigualdade porque é precisamente nesa década cando a economía dos países máis ricos coñeceu un auxe sen precedentes como consecuencia da reconstrución industrial trala II Guerra mundial. Resulta paradóxico comprobar que é precisamente durante o período máis rico de toda a Historia da Humanidade cando en lugar de repartirse a riqueza de maneira máis equitativa sucedeu exactamente o contrario. Os datos recollidos por un organismo das **Nacións Unidas** manifestan que a medida que avanza o século XX e melloran os recursos técnicos e enerxéticos a fenda entre ricos e pobres aumenta esponencialmente.

Logo de pasados xa os 40 anos de maior crecemento económico e creación de riqueza de toda a Historia en realidade o que temos é por un lado: as brutais diferenzas entre os países ricos e os pobres sinaladas polo autor do texto. En África unha vida humana (unha muller durante o parto) ten menos valor que calquera mascota no primeiro mundo porque ao contrario da muller africana calquera cadela ante un problema de parto terá un veterinario para atendela mentres que a nai africana non pode dispor dun médico.

E por outro lado hoxe tamén temos esas mesmas diferenzas sociais dentro dos países ricos. Durante o inicio da segunda metade do século XX a riqueza entre os cidadáns do primeiro mundo estaba repartida de xeito máis igualitario. O 20% máis rico tiña trinta veces máis que o 20% máis pobre pero a medida que avanzou o século esa fenda abriuse até multiplicarse por tres veces esa desigualdade. Nas economías occidentais os países máis ricos destacaban sobre o resto nas nacións do mundo menos desenvolvido porque a maioría da súa poboación formaba a chamada clase media porén como denuncia Eduardo Galeano no texto a medida que foi avanzando o século XX as clases sociais dentro dos países máis ricos tamén se polarizaron e xa son moitos os cidadáns que están por debaixo do umbral de pobreza.

A acumulación de riqueza entre uns poucos resulta difícil de crer. Son moitos os cidadáns do mundo que non reaccionan ante a publicación periódica dos 10 ou 20 homes máis ricos do mundo en revistas como **Forbes** ou **Fortune** ás que o autor do texto de maneira moi aguda califica como obscenas ao aplicarlles o prefixo de *porno* diante do que en aparencia son: revistas financeiras. Mois poucos cidadáns do planeta se preguntan como é posíbel que case 450 persoas teñan tanto diñeiro como a metade da humanidade xunta e sería moi recomendábel que como mínimo esas persoas demostrasen que esa riqueza non é produto do tráfico de armas, drogas ou da explotación laboral ou sexual xa que son estes os medios máis rápidos e eficaces para o enriquecemento.

Despois do exposto máis arriba é desolador desde o punto de vista humanitario asumir que nun mundo habitado por 6000 millóns de persoas 5000 millóns pasen serias dificultades para sobrevivir cada día cando o potencial de creación de riqueza é hoxe moi superior a calquera época pasada. Temos por diante problemas enerxéticos e medioambientais que deberemos resolver pero coa axuda da tecnoloxía podemos superalos non obstante o que Eduardo Galeano nos revela é que antes incluso do esgotamento do petróleo e do colapso da nosa civilización tal e como a coñecemos hai unha crise moito maior e máis grave: que de aquí a trinta anos unha inmensa maioría da poboación mundial coa desesperación que provoca a fame invada os países ricos buscando algo para comer.

Para redactar un comentario crítico
debemos respetar a siguiente estructura:

A estrutura do noso comentario crítico

debe constar dunha **introdución** clara e concisa,

Introdución:

A primeira impresión é determinante; é agora cando debemos captar a atención e boa opinión do noso examinador. Debemos evitar expresións e afirmacións vagas, xerais, inconcretas. Desde un principio debemos referirnos ao tema principal do texto pero sen pretender xa dicilo todo no primeiro parágrafo.

É unha boa axuda utilizar expresións comodín para empezar a escribir como:

A intención do presente comentario é analizarmos...

Neste comentario discutiremos...

Así guiaremos a atención do noso lector cara a idea principal do texto e a continuación durante o desenvolvemento abordaremos os distintos temas expostos no texto.

O autor do texto afirma que a desigualdade entre ricos e pobres non deixou de aumentar desde a década de 1960 e que no futuro pode ser causa de conflito social.

un desenvolvemento reflexivo e minucioso

Desenvolvemento:

Utilizaremos os parágrafos para estruturar e organizar o noso discurso. Non debemos pretender dicilo todo nun só parágrafo. Cada parágrafo empezámolo coa idea que queremos analizar e a continuación engadimos exemplos, argumentos, evidencias, etc e por último unha oración que presente unha conclusión e que sirva de enlace co seguinte parágrafo en que analizaremos outra idea exposta no texto. O número de parágrafos dependerá da complexidade do texto orixinal e da minuciosidade do noso comentario. Canta maior é a extensión e número de parágrafos maior é a necesidade de coherencia do noso exercicio. Son de moita axuda conectores como:

Porén son moitos os expertos que están en desacordo...

Non obstante hai evidencias a favor dos argumentos...

En segundo lugar...

Para reforzar o expostos gustariame engadir/destacar as seguintes conclusións.

Outros argumentos a favor...

As cifras aportadas por Eduardo Galeano que constatan a fenda aberta entre ricos e pobres son moi elocuentes. É especialmente moi oportuno que empece desde 1960 a súa estatística da desigualdade porque é precisamente nesa década cando a economía dos países máis ricos coñeceu un auxe sen precedentes como consecuencia da reconstrución industrial trala II Guerra mundial. Resulta paradóxico comprobar que é precisamente durante o período máis rico de toda a Historia da Humanidade cando en lugar de repartirse a riqueza de maneira máis equitativa sucedeu exactamente o contrario. Os datos recollidos por un organismo das **Nacións Unidas** manifestan que a medida que avanza o século XX e melloran os recursos técnicos e enerxéticos a fenda entre ricos e pobres aumenta esponencialmente.

Logo de pasados xa os 40 anos de maior crecemento económico e creación de riqueza de toda a Historia en realidade o que temos é por un lado: as brutais diferenzas entre os países ricos e os pobres sinaladas polo autor do texto. En África unha vida humana (unha muller durante o parto) ten menos valor que calquera mascota no primeiro mundo porque ao contrario da muller africana calquera cadela ante un problema de parto terá un veterinario para atendela mentres que a nai africana non pode dispor dun médico.

E por outro lado hoxe tamén temos esas mesmas diferenzas sociais dentro dos países ricos. Durante o inicio da segunda metade do século XX a riqueza entre os cidadáns do primeiro mundo estaba repartida de xeito máis igualitario. O 20% máis rico tiña trinta veces máis que o 20% máis pobre pero a medida que avanzou o século esa fenda abriuse até multiplicarse por tres veces esa desigualdade. Nas economías occidentais os países máis ricos destacaban sobre o resto nas nacións do mundo menos desenvolvido porque a maioría da súa poboación formaba a chamada clase media porén como denuncia Eduardo Galeano no texto a medida que foi avanzando o século XX as clases sociais dentro dos países máis ricos tamén se polarizaron e xa son moitos os cidadáns que están por debaixo do umbral de pobreza.

A acumulación de riqueza entre uns poucos resulta difícil de crer. Son moitos os cidadáns do mundo que non reaccionan ante a publicación periódica dos 10 ou 20 homes máis ricos do mundo en revistas como **Forbes** ou **Fortune** ás que o autor do texto de maneira moi aguda califica como obscenas ao aplicarlles o prefixo de *porno* diante do que en aparencia son: revistas financeiras. Moi poucos cidadáns do planeta se preguntan como é posíbel que case 450 persoas teñan tanto diñeiro como a metade da humanidade xunta e sería moi recomendábel que como mínimo esas persoas demostrasen que esa riqueza non é produto do tráfico de armas, drogas ou da explotación laboral ou sexual xa que son estes os medios máis rápidos e eficaces para o enriquecemento

A estrutura do noso comentario crítico

debe constar dunha **introdución** clara e concisa,
un **desenvolvemento** reflexivo e minucioso
e unha **conclusión** contundente e categórica.

Conclusión:

O 1º parágrafo ofrece a primeira impresión e o parágrafo que fai de conclusión é a derradeira impresión que o noso corrector terá antes de poñernos nota. Se nos quedamos en branco sempre podemos acudir a expresións como as seguintes

:

En conclusión

Finalmente, todas as evidencias

apuntan na dirección

Tendo en conta todos os

feitos/argumentos/evidencias...

O máis difícil da conclusión é lograr o necesario resumo sen repetir exactamente os mesmos argumentos expostos durante o desenvolvemento. A dificultade está en atoparmos unha maneira nova, fresca e concisa de dicir o máis importante. **Por último, produce un gran efecto no corrector acabar o comentario de xeito que obrigue o lector a reflexionar**

Despois do exposto máis arriba é desolador desde o punto de vista humanitario asumir que nun mundo habitado por 6000 millóns de persoas 5000 millóns pasen serias dificultades para sobrevivir cada día cando o potencial de creación de riqueza é hoxe moi superior a calquera época pasada. **Temos por diante problemas enerxéticos e medioambientais que deberemos resolver pero coa axuda da tecnoloxía podemos superalos non obstante o que Eduardo Galeano nos revela é que antes incluso do esgotamento do petróleo e do colapso da nosa civilización tal e como a coñecemos hai unha crise moito maior e máis grave: que de aquí a trinta anos unha inmensa maioría da poboación mundial coa desesperación que provoca a fame invada os países ricos buscando algo para comer.**